

Rondleiding door Quintusbos met de koning van China

Thema: hoe komen bomen/planten door de winter?

11 Januari 2009. Volgens de weermannen is het de laatste dag dat er geschaatst kan worden. Er zijn 23 toertochten uitgezet, heel Nederland staat op de schaats. Het is een paar graden boven nul en er staat een straffe koude wind. Zouden er mensen zijn die met het IVN het Quintusbos in willen? Ja.....die zijn er, 9 personen zelfs! Ernst zal de excursie leiden en het is, denkt hij, voor de twintigste keer dat hij dat doet op deze plaats.

In het Quintusbos vinden op het ogenblik behoorlijke veranderingen plaats. Oorspronkelijk maakte het deel uit van een landgoed horend bij Huis Te Glimmen maar het is het alweer een hele tijd van Staatsbosbeheer. De afgelopen 50 jaar heeft er niet veel onderhoud plaats gevonden. Nu is het de bedoeling het bos te herstellen in een parkachtige stijl zoals het ooit min of meer geweest is. Tal van grote bomen zijn inmiddels gekapt en het is begrijpelijk dat niet iedereen hier blij mee is.

Om 14.00 uur precies gaat de excursie van start. Van een Kastanjeboom snijdt Ernst een tak af. Aan de tak zit een knop en die wordt middendoor gesneden. Zo kun je goed zien hoe de knop is opgebouwd en wat erin zit. We zien helemaal binnenin een paar piepkleine blaadjes. Daar omheen zit veel pluizig materiaal dat wordt omhuld door een behoorlijk aantal knopschubben. Aan de buitenkant zijn die voorzien van een plakkerig harslaagje. Deze verpakking dient ter bescherming van de blaadjes

tegen kou, tegen regen en tegen vraat. Als de temperatuur stijgt, kunnen de ongeschonden blaadjes tevoorschijn komen.

Planten hebben verschillende methoden om kou te trotseren. De Vlier bij voorbeeld loopt heel vroeg uit. We zien nu al blaadjes aan de boom zitten. Waarom bevriezen die blaadjes niet en waarom loop de Vlier überhaupt zo snel uit? De blaadjes bevriezen niet, omdat de Vlier de chemische samenstelling van het vocht in een blad kan variëren. Zo kan hij het zoeter maken waardoor het minder snel bevriest. Hij voegt als het ware anti-vries toe. En hij loopt zo snel uit omdat hij nu veel licht kan opvangen wat goed is voor de groei. Straks als het bladerdak boven hem voltooid is, gaat dat moeilijker. Vandaar.

We lopen in een Beukenlaan. Vroeger maakte dit deel uit van een eendenkooi maar die bestaat niet meer en de Beukenheggetjes daarvan zijn uitgegroeid tot joekels van bomen. In de bomen is van alles gekerfd en Ernst vraagt waar zo'n inkerving over 20 jaar zal zitten. Het antwoord is: even hoog! Wel wordt de inkerving in de breedte uitgerekt omdat de stam dikker wordt. Ook zal de boom proberen de beschadiging te repareren waardoor de tekst al snel onleesbaar wordt. Maar tegen dit laatste tekent een meneer protest aan. Hij is op een boerderij dichtbij het Quintusbos opgegroeid en hij heeft als 12- of 13-jarige samen met een vriendje een tekst in een boom gekerfd. Nu is hij 65 en de tekst is nog

steeds leesbaar, zij het moeizaam. Zijn vrouw deelt een beetje beschaamd mede dat het niet zo'n nette tekst is. We lopen verder. In de verte zien we reeën. Daar ligt ook het Hemrik, oorspronkelijk een binnenmeer van de Drentse Aa, maar nu helemaal verland.

Dan passeren we wat Hulstbomen. Waarom laten die hun bladeren niet vallen en andere bomen wel? De blaadjes van de Hulst zijn leerachtig. Ze hebben een beschermende waslaag waardoor ze minder water verdampen. Bladeren van andere bomen hebben die waslaag niet en verdampen dus veel meer. Omdat boomwortels beneden 10°C nauwelijks meer water op kunnen nemen en verdamping via de bladeren steeds doorgaat, zou een boom uitdrogen. Om dat te voorkomen, laat hij zijn bladeren vallen. Ernst wijst er ook nog op dat de Hulstbladeren onderaan stekels hebben en bovenaan niet. Zo wordt vraat voorkomen. Een mevrouw uit de groep zegt dat ze in een IVN-boekje uit Norg heeft gelezen dat blaadjes aan jonge takken stekels hebben en aan oude takken niet. Het wordt niet helemaal duidelijk hoe het nu precies zit met die Hulstblaadjes.

We wandelen verder en zien een Koperwiek die rustig bladeren aan het omkeren is. Van ons trekt hij zich niets aan. We kijken naar Essen die gegroeid zijn op stoven waar men vroeger hout vanaf haalde om het te gebruiken bij voorbeeld voor stelen voor gereedschap. En dan horen we de 65-jarige meneer ineens roepen: "Dit is hem!" Daar staat de beuk met de ingekerfde tekst. En wat staat er op?

Nou vooruit dan maar:

de koning van China
die zei tegen Mina
kom in de keuken
een lekker potje neuken
toen kwam het geflikker
Mina werd dikker
toen kwa....

De Beuk met ingekerfde tekst

Verder ging het niet want destijds had de veldwachter de jongens betrappt en hadden ze zich als een haas uit de voeten gemaakt.

We zijn aan het eind van de rondleiding. De mensen vonden het koud maar interessant en ik ben benieuwd of Ernst de genoemde beuk die ook het parkachtige bos zal sieren, in zijn rondleiding gaat opnemen.

*Tekst Ellen Vissia
Foto's H. van Steenis*